

Aptauja “Par sabiedrības līdzdalību valsts un pašvaldību iestāžu darbā” REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

Valsts kanceleja sadarbībā ar Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomi **no 2018. gada 16. jūlija līdz 22. augustam** rīkoja aptauju par sabiedrības līdzdalību valsts un pašvaldību iestāžu darbā, lai noskaidrotu gan valsts pārvaldes (valsts un pašvaldību institūciju), gan pašas sabiedrības viedokli un pieredzi sabiedrības līdzdalības jomā.

Aptaujā piedalījās 155 sabiedrības pārstāvji, tostarp iedzīvotāji, NVO, sociālie partneri, uzņēmējdarbības vides pārstāvji un eksperti, kā arī 97 valsts un pašvaldību institūcijas, tostarp 29% jeb 28 atbildes sniedza ministrijas un to padotības iestādes un 69% jeb 67 - pašvaldības un to padotības iestādes (turpmāk – respondenti).

[Latvijas Atvērtās pārvaldības rīcības plāna](#) ietvaros, pamatojoties uz aptaujas rezultātiem, tiks veikts sabiedrības līdzdalības izvērtējums.

Izvērtējuma pirmie secinājumi tika prezentēti konferencē “Informēšana → Līdzdarbība” 2018. gada 29. augustā.¹

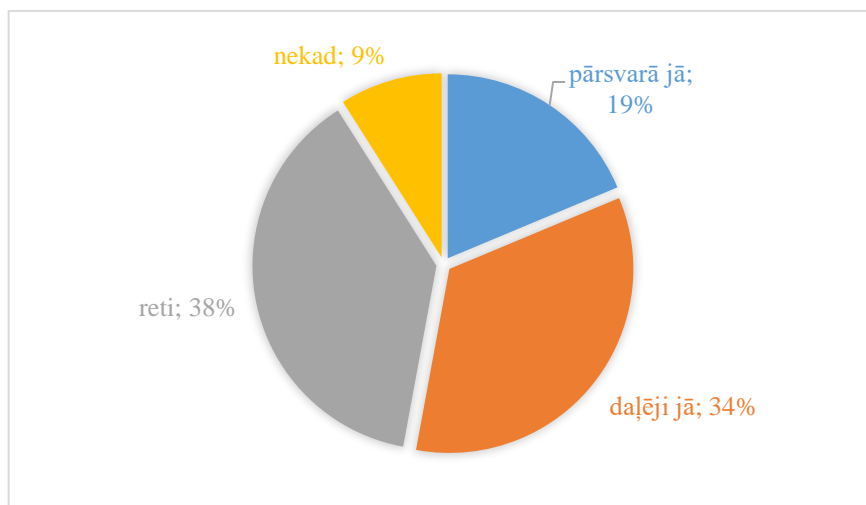
Tālāk apkopoti galvenie aptaujas rezultāti.

1. Vai informācija par līdzdalības iespējām valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs ir savlaicīga, pietiekama un saprotama?

Gandrīz 90% aptaujāto sabiedrības pārstāvju – saistībā ar profesionālo darbu vai kā privātpersona – iesaistījās valsts par pašvaldību personu darbā.

Turklāt 73,2% valsts un pašvaldību iestāžu iesaistījušies pasākumos vai izplatījuši informatīvus materiālus sabiedrības pārstāvjiem par līdzdalības iespējām attiecīgās valsts vai pašvaldību iestādes darbā.

Tomēr sabiedrības pārstāvji atzīst, ka valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu informācija par līdzdalības iespējām **lielākoties nav pietiekami savlaicīga, pietiekama un saprotama.**

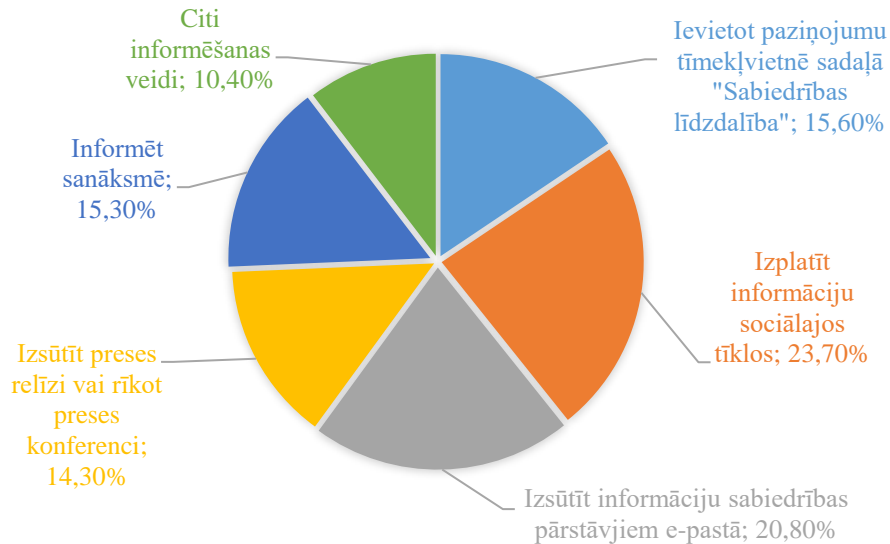

¹ Vairāk informācijas par Valsts kancelejas konferenci “Informēšana → Līdzdarbība”:

<http://www.mk.gov.lv/lv/aktualitates/sabiedrības-iesaiste-butiska-ir-atgriezeniskas-saites-nodrosinasana>

2. Kādi ir efektīvākie veidi, kā jūs informējat sabiedrību (sabiedrība var uzzināt) par līdzdalības iespējām jūsu iestādes iniciatīvās?

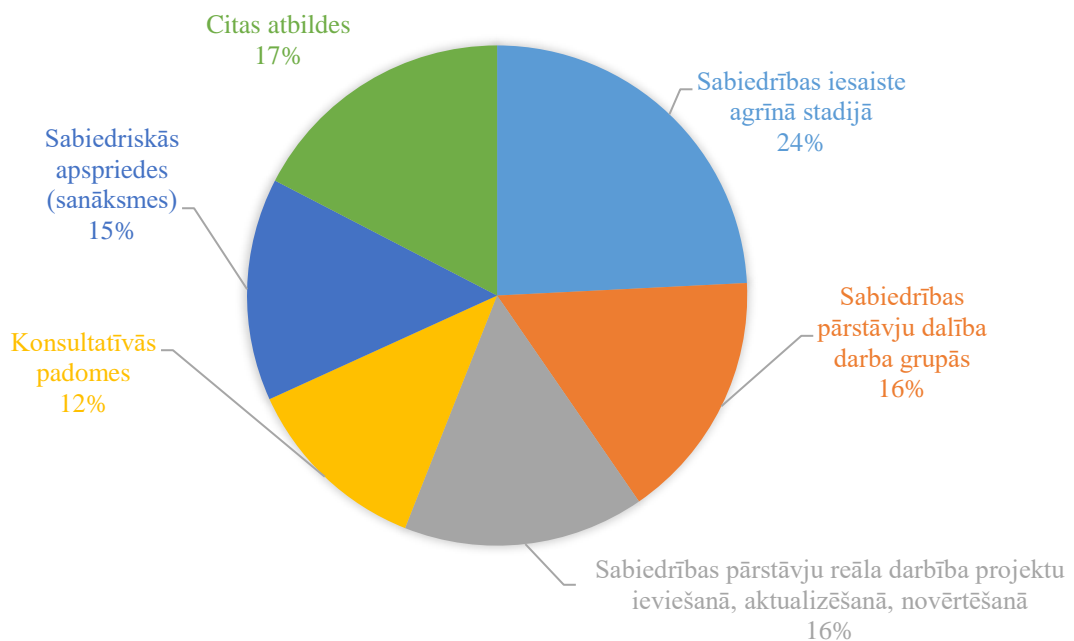
Valsts un pašvaldību iestādes, jautātas, kādi ir efektīvākie veidi, lai sabiedrību informētu par līdzdalības iespējām, atzīmē informācijas izplatīšanu sociālajos tīklos un izsūtīšanu pa e-pastu. Tādējādi aptaujas rezultāti skaidri iezīmē nepieciešamību turpmāk informēt sabiedrību mazāk formālā veidā un tieši sazināties ar potenciāli līdzdarboties ieinteresētajiem sabiedrības pārstāvjiem.

3. Kurā posmā nākotnē stiprināt sabiedrības līdzdalību?

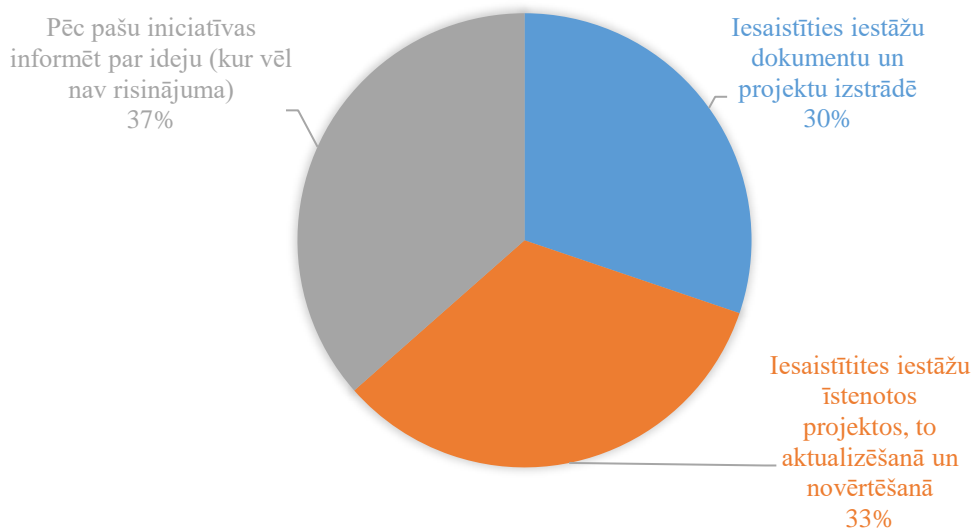
Valsts un pašvaldību iestāžu sniegtās atbildes rāda, ka vislielākais potenciāls ir sadarbībā agrīnā stadijā, kad vēl tikai konceptuāli apspriež problēmas un iespējamus risinājumus.

VALSTS UN PAŠVALDĪBU IESTĀŽU VIEDOKLIS

Turklāt sabiedrības pārstāvjiem lielākā vēlme ir pēc pašu iniciatīvas informēt valsts un pašvaldību iestādes par savām idejām un priekšlikumiem, kur vēl nav risinājuma.

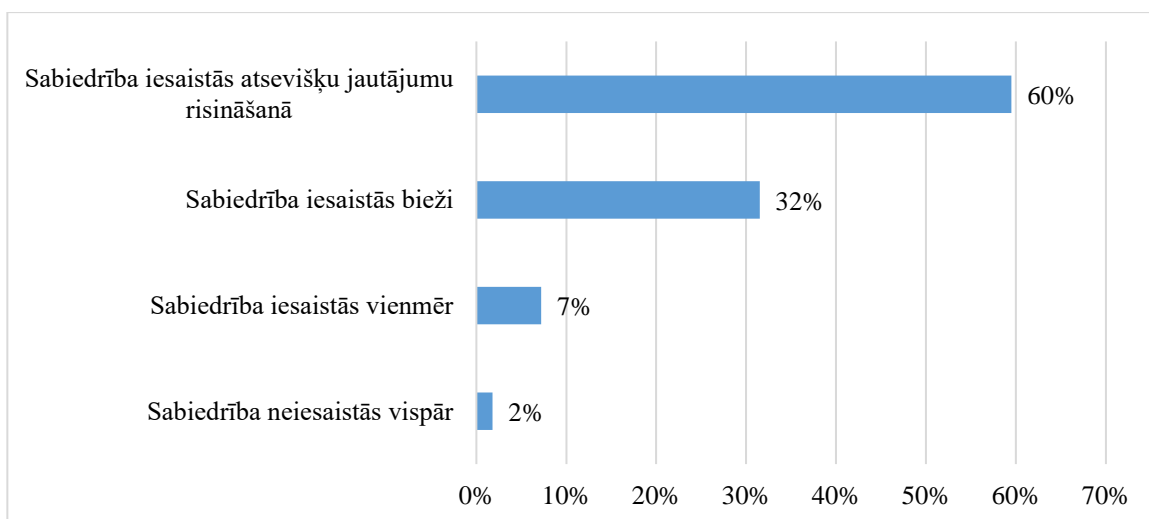
SABIEDRĪBAS PĀRSTĀVJU VIEDOKLIS

Tādējādi abas puses vēlas sadarboties agrīnā stadijā, kad vēl nav izstrādāts dokuments, vai problēma vēl nav zināma.

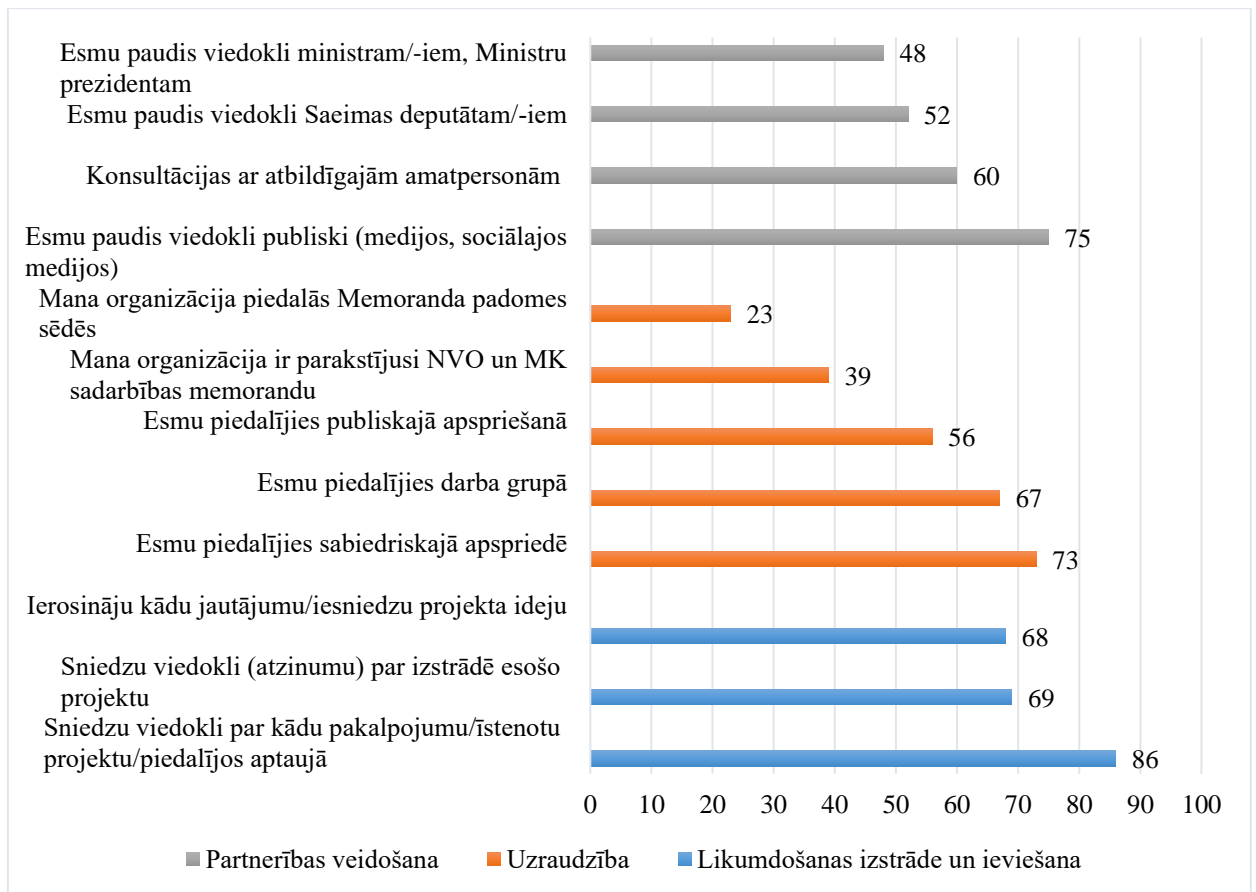
4. Sabiedrības iesaiste valsts un pašvaldību iestādes darbā

Kopumā sabiedrības pārstāvji aktīvi iesaistās valsts un pašvaldību iestāžu darbā.

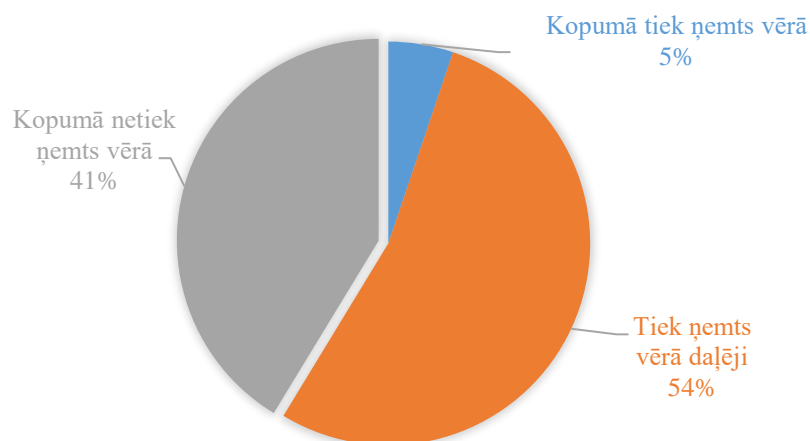
5. Kādā veidā sabiedrības pārstāvji piedalījās valsts un pašvaldību iestāžu darbā?

Trīs populārākās līdzdalības formas, kuras norādīja sabiedrības pārstāvji, ir: **sniegt viedokli par kādu pakalpojumu/īstenotu projektu/pedalījos aptaujā** (86 atbildes); **sabiedriskās apspriedes** (73 atbildes); **viedokļa paušana publiski (medijos, sociālajos medijos)** (75 atbildes).

6. Kāda ir jūsu pieredze – cik lielā mērā sabiedrības viedoklis par iestāžu gatavotajiem dokumentiem vai projektiem tiek ņemts vērā?

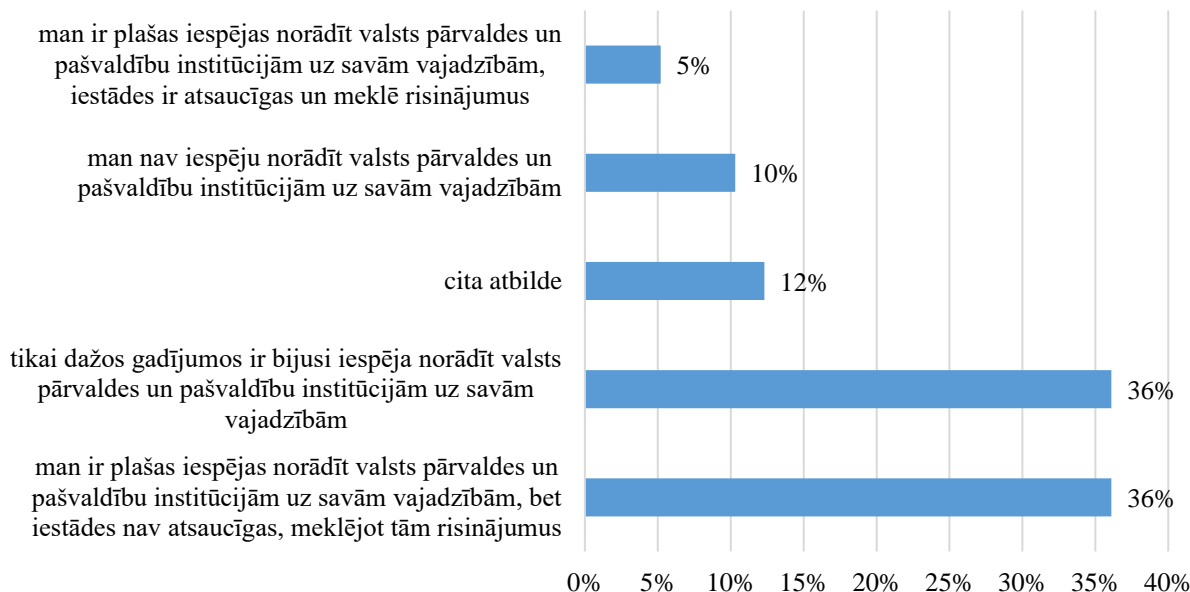
Aptuveni 40% respondentu atzīst, ka viņu paustais viedoklis kopumā netiek ņemts vērā.

Turklāt liela aptaujāto sabiedrības pārstāvju daļa nav apmierināta ar to, kā iestādes pamato iemeslus, kādēļ kāds priekšlikums ir vai nav ņemts vērā. Piemēram, 40% aptaujāto sabiedrības pārstāvju atzīmēja, ka valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijas reti saprotami izskaidro iemeslus, kādēļ kāds priekšlikums ir/nav ņemts vērā. Tikai 5,2% uzskata, ka valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijas gandrīz vienmēr saprotami izskaidro iemeslus, kādēļ kāds priekšlikums ir/nav ņemts vērā.

7. Cik veiksmīgi, jūsuprāt, valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes apzina sabiedrības vajadzības par jautājumiem to kompetencē?

Tikai 10% aptaujāto sabiedrības pārstāvju atzīst, ka tiem nav iespēju norādīt valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām uz savām vajadzībām.

8. Sabiedrības pārstāvju un valsts un pašvaldību iestāžu ieteikumi, kā sabiedrības līdzdalības kvalitāti uzlabot

Atklātība:

- Savlaicīgi sniegt korektu un pilnvērtīgu informāciju par procesu un izskatāmajiem materiāliem (prezentācijas, lēmumprojektus, diskusiju dokumentus) visām iesaistītajām pusēm.
- Veicināt caurredzamību lēmumu izstrādes, pieņemšanas un ieviešanas posmos, iesaistot pilsonisko sabiedrību jau agrīnajās stadijās, kad tiek apzinātas problēmas un meklēti risinājumi.
- Regulāri nodrošināt laicīgi pieejamus darba materiālus, to skaitā, protokolus.
- Aktuālāko informāciju publicēt un atjaunot iestādes tīmekļa vietnē.

Pieejamība:

- Sniegt iespējas piedalīties un paust viedokli ikvienam, savlaicīgi sniedzot informāciju par līdzdalības iespējām.
- Nodrošināt iespēju piedalīties attālināti, iespēju robežās izmantojot tiešsaistes saziņas līdzekļus (piemēram, *Skype*) un elektroniskos tīklus (piemēram, diskusiju platformas).

Jēgpilna un rezultatīva iesaiste:

- Sabiedrības iesaisti izmantot kā platformu konstruktīvām diskusijām un kopīgu lēmumu pieņemšanai, viedokļus ne tikai uzklausot, bet saklausot un izvērtējot.
- Neizmantojot sabiedrības iesaisti konsultatīvajās institūcijās kā platformu vienpusējas informācijas sniegšanai.

Atgriezeniskā saite:

- Skaidri paredzēt atgriezenisko saiti un īstenot to arī praksē. Ideālā gadījumā atgriezenisko saiti pēc pasākuma nodrošina nekavējoties (ja ir ilgstošs dialogs, to dara regulāri).
- Mērķtiecīgi izmantot atgriezenisko saiti, jo tieši tā veicina un motivē aktīvāku sabiedrības iesaistīšanos.
- Atgriezeniskās saites kvalitāte un izplatīšana.